

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
виносить: в Австрії:

на цілий рік	24 K
на пів року	12 K
на чверть року	6 K
на місяць	2 K

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотників.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руше ми сердце і віра рука“. — З Русланових подвигів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцевих
в Агенції Соколовск го ул. П
гайлонська ч. 2.

Рукописи звертає ся лише з
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від портя. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
нім“ 40 сот. Подяки і привіт-
на доносся по 30 сот. від стрічки.

Під напором Австрії.

(X) Сербія в побіднім похміллі посунула
ся з нагоди альбанського повстання так дале-
ко, що не вдоволила ся втихомиренням аль-
банського повстання, але обсадила деякі стра-
тегічні місцевини автономічної Альбанії і по-
сувала свої війська в глибину сей країни, не
зважаючи зовсім на постанови льондонських
нарад.

Се становище сербського правительства
зустрінуло ся з приязним увічненням Англії і
Росії, а коли се не помагало, поставила Ав-
стро-Угорщина домагання, щоби Сербія відкли-
кала протягом осьми днів свої війська з Аль-
банії. Напір сей поміг, а віденський посол
Сербії Йованович заявив з поручення
свого правительства міністрови заграничних
справ г-р. Берхтольдowi, що сербське прави-
тельство видало вже приказ до війська, в тім
напрямі і що протягом назначеного монар-
хією речення уступить звідтам сербське
військо.

Не розходить ся нашої монархії о се,
щоби вмішувати ся у внутрішні справи су-
сідної держави, а коли Сербія переводила на-
віть вельми жорстокими способами покірне
альбанського повстання, монархія приглядала
ся сему зовсім спокійно. Алеж наколи взагалі
межнародні договори мають задержати
яку вагу і матимуть яку безпеку для наро-
дів, то Австро-Угорщина не могла дальше
байдужно глядіти на се, як сербські війська
захоплювали області незалежної Альбанії, ко-
тра виторвила ся на основі нарад льондон-
ських. Сербія побачила тепер після наконечно-
го і рішучого домагання Австро-Угорщини, що
переступила за далеко границі, і що довго-
терпелливість Австро-Угорщини може скінчати
ся. Могло було дійти до крайности до ору-
жної розправи, бож ніяка держава не може
стерпіти того, щоби міжнародні права і до-
говори були самовільно потоптані другою,
хоч би сусідною державою.

Рішуча постава Австро-Угорщини зустрі-
нула ся з одобренням і піддержкою Німеччи-
ни й Італії, а Сербія була приневолена в тій
хвилі вдоволити сему оправданому домаганню,
бо впевила ся, що всякі крутіїства і хитро-
щі не досягнули би цілі, а монархії тридер-
жавного союзу не могли б спокійно глядіти
дальше на се, хоч би Сербія лише в одній
місцевині Альбанії задержала свої війська.

Сербія отямилася ще заздалегідь, а її
міністер-предсідник Пашич не пішов тою до-
рогою, якою намагають ся ступати бундючні
сербські генерали в побіднім похміллі або ті
загорільці, котрі по прилюдних місцях Білго-
роду чванять ся, що в найближшій часі по-
бідна сербська армія явить ся перед Будапеш-
том. На такі чванькуваті поговори можуть
здобути ся неодвічальні загорільці, котрих о-
шоломили несподівані воєнні успіхи. Однак
одвічальне правительство сербське було прине-
волене притягнути троха віжки сим бундюч-
ним чванькам, бо впевило ся з Петербурга,
що не може покладати на ніяку звідтам по-
міч, бо й там дораджувано сербському посло-
ви, щоби сербське правительство держало ся
безуслівно льондонських постанов. Сербія от-
же піддала ся сим радам і сему напорови
і заявила устами свого представника у Відні,
що сповнить домагання Австро-Угорщини.

Однак наша монархія не повинна тим
хвиливим зворотом Сербії заманювати ся.
Австро-Угорщина не оден раз підчас балкань-
ського переселення обьявила безмежну терпели-

вість і безкористність а також рішучу волю
навязання приязних взаємин з сусідною Сербі-
єю. Однак останній поступок Сербії, напра-
влений виправді тепер її міністром-предсідни-
ком, виявив наглядно, що Сербія не таїть ся
з неприхильними для Австро-Угорщини зма-
ганнями.

Сербія збільшила ся в двох майже що
до простору а о якого півтора мільона нових
горожан, котрих повинна би тепер до себе
пригорнути і дати їм спомогу господарського
і фінансового біту. Однак замість забрати ся
до тих нових задач, виступає Сербія знов во-
рожо проти змагання Австро-Угорщини, з ко-
трою згодили ся всі європейські держави що
до утворення незалежної Альбанії і се уло-
жили в льондонських постановках при обо-
пільнім порозумінні. Мимо того Сербія на-
рушує границі сей незалежної Альбанії, обса-
джує її області своїм військом а тим самим
визиває передовсім нашу монархію.

Поступоване такої малої і війною вис-
селеної держави можна пояснити хіба палкою
вдачею сербського населення і непевністю серб-
ської політики. Тимто мимохіть насуває ся пи-
тане, до чого могла б пірвати ся така держава
в інших обставинах, котрі подавали б їй мо-
жливі вигляди успіху. Се стає нескитним до-
казом, що Австро-Угорщина повинна числити
ся з сею неспокійною вдачею своєї сусідки,
котру міг втихомирити доперва рішучий на-
пір Австро-Угорщини, союзової з Німеччиною й
Італією, та що й Росія дала їй зрозуміти зо-
всім рішучо, що не може числити на її
поміч.

Показує ся, що всі добрі наміри Австро-
Угорщини, щоби довести до мирних і прияз-
них сусідських взаємин з Сербією, не дося-
ють там тривалих успіхів посеред загорілості
тамошньої суспільности і тому наша монар-
хія не повинна легковажити сего настрою,
а мати ся добре на бачности. Теперішнє на-
пруження уступить під напором рішучого до-
магання Австро-Угорщини, однак неприхильний
настрій остане і з тим повинна наша монар-
хія числити ся в будучині.

Национальна нетерпимість.

Не добре діє ся у нас в Галичині. До
чимраз гіршого йде. Тим кільканайцятьом па-
нам, чи й кількадесятьом там у Львові, тій
малій горстці там в Перемишлі, Тернополі,
Станіславові і ще де там хочете, не тяжко
жити, не тяжко політикувати, не тяжко „пат-
риотично“ крикнути скріпку вигравати.

Они між своїми. Они зі своїми.

І їх иншай світ вже й обходити не
може.

Ба, але їх много є? Се капля в нашій
морі. А загал весь тяжку біду коротає, у за-
гибель попадає!

Що дня „Діло“ переглядаю. Що дня й
„Słowo Polskie“ читаю. Невисказана нена-
вість, скаженина, нетерпимість з кожної стрі-
чки там вам перебе ся. Аж їд і піна їм із
уст сиплає.

А та нечувана, божевільна скаженина
день в день по цілім краю розлітає ся, сотки
тисячі людей отруєно заливає, два побіч себе
вселені народи у пропасть спихає!

І питаєш ся сам себе, як довго має се
тривати? Як довго маємо себе пожирати?

Чи може вічно будемо стирати ся, як
ті льви в пустині, з котрих лише хвости о-
стали, а третій буде користати.

Не нахожду відповіді і дармо шукаю.

Невисказана нетерпимість все дуже па-
ліє мабуть її творців уже не вблагаю.

Чи для простої писанини взяв ся я пи-
сати? Чи може схотілось моралізувати?

Деж там! Хочу лише висказати, що бо-
лить, що пече. Бо є і „житє“, і жите!

Одно „житє“ гарне, спокійне, безжурне,
повне легких мрій, шумних ідей, гримих „по-
ривів“.

Друге жите правдиве, те щоденне жите,
чорне, прикре, тяжке, реальне, повне гірких
журб, зводливих надій, безнастанної праці.

Перше — то їх „житє“, тої невеличкої
горстки, яка, повна, сита і з себе вдоволена,
не чує, що загал болить, єму дотикає!

Друге — то наше жите, тої збитої маси,
яка, як край широкий і далекий, до землі
припала, себе попереплитала!

Іх горстка, що юдить, всіх в горячці три-
має, Гадичину то „Polskiem Królestwem“, то
„Україною без попа і пана“ називає, „на вер-
бах вишає“, „ogniem i mieczem“ стирає, у
Сяні товпить, „на Зароже“ виганяє.

А маси сидять побіч себе і жите коро-
тають, зі собою живуть і сильно відчують,
як то тамтих „житє“ на них відбиває ся!

Ох, їх „житє“!

Та висказана нетерпимість, та сліпа,
безглузда загорілість!

Мов яка чума ширить ся непомітно
між маса, обхоплює їх круги, нищить їх спо-
кій, руйнує їх жите, доводить їх до нестями.
Гарно їм там по своїх бюрах сидіти.

Гарно їм там за „зеленими столиками“
чи газдувати, чи політикувати.

Але їх „житє“ своїм „житєм“, а правди-
ве жите своїм житем!

Киньте на хвилику теоріями об землю!
Ідіть на провинцію і спогляньте правдивому
житю в очі! Від тої маленької шестилітньої
дитини, яка приневолена вже на собі посів
національної нетерпимости відчувати!

Від того прибитого горем і нуждою бі-
дного селянина, якого та сама національна
загорілість тисячами за море висилає.

А побачите жите страшне, жите крайно
гірке, жите неможливе до видержання! Куди
лише звернете ся, куди лише споглянете —
всюди те саме горе, та сама нетерпимість.

Чи школи можуть її обмикнути, нею не
заразити ся? Народні, гімназії, чи універси-
тети? Уряди може чистіші — суди непо-
рочні?

Всюди той самий клич безпощадно ни-
щити, і він іде, розширяє ся і Бог зна, чи
коли устане.

І якось годі отямити ся. Якось годі
прийти до ладу і успокоїти ся. А тимчасом
ми гинемо, дрожимо на думку, що буде даль-
ше і дальше.

І годі якось навіть проміня надії ді-
ждати ся, щоби ся національна нетерпимість
злагідніла і оба зі собою судьбою сплетені
народи успокоїла.

4-ка.

Основуймо прилюдні бібліотеки!

В статі п. з. „На різні теми“, поміщува-
ній в фейлетоні „Руслана“ згадав автор і про
прилюдні бібліотеки з нагоди заходів в Коло-
миї про заснування там також бібліотеки чи
випозичальні. Вельми цінні гадки порушені в
статі спонувають і мене, висказати на сю те-
му і свою думку.

У нас починають люди дбати про гра-
мотність, коли думають про оснóвування при-
людних бібліотек.

Справді судило ся нам послідніми бути
у тій галузі праці, бо Т. S. L. вже від кіль-
канайцяти літ веде сю акцію успішно, пози-
чаючи книжки і нечленам. Богато із нашої
молодежи по містечках, ба навіть і по селах
розчитує ся в той спосіб в польських патріо-
тичних книжочках, позичуваних по читальнях
Т. S. L. Які висліди з сего читання, нехай
кождий догадає ся.

По правді то і наше товариство „Про-
світа“ вже від кільканайцяти літ оснóвуючи
читальні, посилає їм даром по кількадесять
книжок. Мабуть „Просвіта“ мала на гадці
такі випозичальні для своїх членів.

Та висилаючи даром книжочки, повинна
була „Просвіта“ вислати і пошуку, як книжки
позичати, щоби они не пропадали або на
случай запропащення книжки, щоби читальня
могла бодай виказати ся, у кого книжка про-
пала.

Богато таких читальень обдарованих при
своїм оснóвуванню, розкинуло книжки поміжи
селян, бо головне тов-о „Просвіта“ не
подавало точно інструкцій, кому сі книжки
позичати, чи всім, чи лише членам; дальше
не подавало пошуку, як повинні читальні свої
книжки випозичати. А коли подано пошуку, то
місцеві виділи легковажили собі сі пошуки і
господарили книжками, як уміли а радше не
уміли. Тому то розпозичувано книжки без
усяких засторог. В першій мірі брали (гово-
рю: брали) книжки ще не вписані до списку
бібліотеки такі самі виділові читальні або їх
кравці до дому на те, щоби їх недбало по
прочитанню кинути і більше не звернути до
читальні.

Тож нині, колиб хто щиро хотів зайня-
ти ся і промовив до селян, певно найшов би
неодну цікаву книжку, яка хоч не є власно-
стю неодного бувшого виділового, спочиває
в его хаті, або догнівають її останки у него
на сьмітнику.

Я сам мав нагоду оглядати на столах
інтелігентів книжки, лучшего видання з печат-
ною читальні „Просвіта“. Не говорю, немов
би сі інтелігенти собі книжки сі присвоїли,
бо вірю, що книжки сі найдуть ся бодай по...
кільканайцяти літах в читальняних шафах і
бодай колись сповнять свою ціль, до якої
призначені.

Натомість в читальні ні сліду із книжок.
Се було мабуть тому, що „Просвіта“ органі-
зуючи читальню, не повчила членів про вар-
тість із випозичальні книжок і хоч декотрі
читальні зібрали много книжок, то сховали їх
у шафі аж до того часу, поки на вйде такий
виділ, котрий би розпозичив книжки на віч-
ний віддавок.

Шановний автор статі в „Руслані“ дав
нам дуже гарну вказівку, як збирати книжки
та не подав нам вказівки, як сі книжки ви-
позичати, щоби они не запропащували ся без-
поворотно.

Я бачив в читальнях „Просвіта“ де
членам випозичали книжки в той спосіб, що
бібліотекар позначивши книжки числами і
вписавши їх заголовки, писав за кожним ра-
зом в окремії ліній книжки ім'я і назвище
позичаючого, дату позичення і числа книжки.
Колиж читач звертав книжку, тоді бібліоте-
кар, по півгодинним шуканню за іменем чита-
ча, знайшовши, перечеркнув его ім'я, призва-
ще дату і число книжки і на тім кінчила ся
робота.

В иншій місці я бачив, як бібліотекар

для кожного читача завів окрему сторону. Тут знов читачеві вписував дату і число книжки при позиченню а при віддачі перечеркав дату позичення і число книжки.

Та з сего користали декотрі члени читальні, позичали книжки, а коли війшли до виділу читальні і стали бібліотекарями, попереджали свої позичені книжки і так пропадали книжки.

В інших місці я бачив карткові реверси читачів.

Сі карткові реверси ще краще можна було нищити так, що книжки гинули з реверсами і ніхто не міг провирити, де книжка згинула.

Доперва останніми літами видало Тов-о „Просвіта“ попку, як вивозити книжки написану д-ром Кузелею а уміщену в календарі „Просвіти“.

Др. Кузеля дав там дуже цінні вказівки про орудюване читальняними бібліотеками. Мимо мого докладного перестудювання, ріжні способи вивозувань книжок не припали мені до вподоби. Одні способи зуживають бібліотекарі — звичайно на пів грамотному — багато часу на вписане позиченої або відбраної книжки, другі є для него незрозумілі. Крім сего не бачу ясно, як книжка кружить серед читачів і що важнійше, у кого она пропадала. Крім сего нема згадки про те, який рух відбувався з книжками кожного дня, коли їх вивозився.

Майже рівночасно появили ся статі про бібліотеки п. Дениса Стельмаха в „Учительським Слові“ і п. Михайла Коця „Про основуване і ведене прилюдних бібліотек кружків УПТ“ поміщена в „Учителі“.

Інструкція п. Стельмаха вказує, як вести бібліотеки для членів учительської організації. Автор подає, як записувати книжки до інвентаря, як вести касово книжку користаючих із бібліотеки, та знов чомусь то промовчує, як вивозився книжки, щоби в кожній хвили хоч би і по кількох літах знати, у кого книжка пропадала.

Се дуже важне. Не говорю тут, щоби читач книжку собі присвоїв, але лучає ся, що в часі переселення або домашнього порядкування може книжка загубити ся і затертись слід про неї в пам'яті читача; мимо всего бібліотека повинна мати книжку і читача в точній евіденції.

П. Коць вводить до наших бібліотек сю новину, що ділить книжки що до змісту на 3 категорії, що до літ читачів І. до 14 літ, II. до 19 літ, III. для старших читачів.

Жадає вперше декларації, по якій дає вказку (легітимацию) читачеві, з якою той може зголосити ся по книжку. При вивозчанню книжок веде бібліотекар дзєвник руху (приходи і виходи) книжок а окремо кожний читач дістає одну сторону книги, в якій записує ся дата і число позиченої книжки а побіч дату, если читач сю книжку віддає. Тим замітне се діловодство, що его веде ся записуючи числами і нічого не перечеркує ся при віддачі так, що в книгах можна віднайти, коли і хто яку книжку в останнє позичив.

Подібне діловодство бачив я в TSL. Перший раз бачу я також, що з наших товариств перше УПТ. зрозуміло, що з прилюдної бібліотеки може користати кожний чоловік старий або молодий за порукою старшого. Колиб справді почали скоро повставати кружки УПТ. із своїми прилюдними бібліотеками, може би і наша молодіж сільська по скінченню народної школи не тратила часу на бездільність і пустованню, а позичаючи і читаючи книжки, не впадала би в безграмотність і невіру, як се дїє ся доси.

Тому наші патріоти повинні, прочитавши статю в „Руслані“ п. з. „На ріжні теми“ постарати ся о попку про веденє бібліотек кружків УПТ. основувати сі кружки а попри них бібліотеки. Чи довго на се потреба буде ждати, чекаємо, що скаже будучність?!

Микола з над Солокій учитель.

З державної ради.

Палата послав.

На вчерашнім засіданню палати послав пропозицію управитель міністерства торговлі, шеф секції Енгельс бюджет на перший піврік 1914. р. і забрав голос, щоби вигодосити своє ехпозе. Бесідник говорив широко про

хосен, який нливе із зміни бюджетового часу і висказав трудности такого переходу з старого в новий календарний рік, який має зачатися дня 1. липця. Опісля обосновував подрібно числа бюджета, почім в дальшій часті свого ехпозе вказав на конечність санації фінансів при помочи ощадности і отворення нових жерел доходу. Бюджет на перший піврік 1914. р. містить видатки в квоті 1.564,458.879 К, а приходи 1.564,528.620 К, отже лишає ся надвишка 69.741 К. Сей бюджет не є добрий, а причини звісних відносин в останніх часах. Промисл і торговля много потерпіли, їх розвиток був в останнім часі вельми трудний. Однак бесідник надїє ся, що супроти успокоєня, яке тепер настало, поправлять ся також і господарські відносини. З черги вказав бесідник на трудне положенє рільництва в деяких краях, головню на північнім сході, де дощі і інші нещастя наробили такі шкоди, що конечно треба було допомогти державі, яка прийшла з помочило тяжкому навіщеному населенню. Бесідник згадав дальше про велику грошеву дорожнечу, якої ще може ніколи не було, а також і про невідрадіні відносини на позичковім торзі. Скарбовий заряд все зробіть, щоби знова торг оживити. Хоч нема много ясних точок, однак нема причини до песимізму. Суспільний господарський організм є здоровий, як се виявилось в теперішнім переселенню. Скарбовий заряд все зробіть, щоби теперішні відносини були лише проминаючими, щоби ми поборолі фінансові і бюджетні трудности і, щоби настали упорядковані фінансові відносини, що дасть ся досягнути з деякими жертвами. (Оплески).

Опісля замкнено дискусію над самоходним податком і вибрано головних бесідників. Перший промовляв як головний бесідник п. Нідріс. Бесідник просив о скору поладу як фінансового плану, так і бюджета.

Опісля забрав голос п. Будзінювський. Бесідник виступив в запиті до бесідника проти твердження, будьто би самоходний податок був цілевим податком. Дальше зазначив, що доходи з сего податку треба ужити передовсім на поправу шляхів в Галичині. Вкінці полемізував з выводами Хоца. Свою бесіду закінчив по руски.

Пос. Дністрянський опрокидував выводы п. Хоца в справі адміністраційної комісії в Чехії.

Пос. Цегельський заявив, що Русини не виступають проти службової прагматик. Хоча Русини як селянські послы не мають окремого інтересу в тім, щоби ухвалено службову прагматик, мимо сего однак не виступають проти неї, лише проти іunctim межі нею а новими податками. Доходи з тих податків можна переказати краям, однак Русини можуть догадувати ся, що з переказаної Галичині суми не лише що нічо не одержать, але се не вийде їм в хосен під політичним оглядом, лише буде звернене проти них, бо коли край одержать сю переказану суму, тоді Поляки не будуть старати ся о переведенє виборчої реформи, бо їм не буде тоді потрібне скликанє сойму.

По нім промовляли ще по. Голубович і Сінгалевич, почім дискусію перервано.

Предсідник прикликав п. Хоца до порядку за втяганє Корови до дискусії. Палата приступала до дальшої розправи над нагалим внеском п. Седляка, почім сю розправу перервано.

П. Триловський в запиті до предсідника зазначив, що одна з часописий донесла, що галицький намісник розпочав на припорученє предсідника кабінета, гр. Штірґа, переговори з галицькими москвофілами українського походження і відбув конференцію з п. Куріловичом. Бесідник заявив, що не знає причин сего кроку предсідника кабінета і дивує ся, що др. Коритовський переговорював з п. Куріловичом, о не з др. Марковом, який є послом до сойму.

П. Райцес вказав на неправильности, які зробило правительство, не даючи відповіді на запити внесені в справі „Canadian Pacific“ і інших переселенчих товариств в повній палаті, але обмежуючи ся на вясненях в підкомітеті бюджетової комісії. Бесідник питає предсідника, чи він є готовий звернути увагу правительства, що его обовязком є відповідати на запити в пленум палати і через се причинити ся до прилюдного обговорення сего так важної справи.

Предсідник заявив, що оба сі запити подасть до відома правительства.

На тім наради закінчено і засіданє замкнено. Дальше вині рано о 11. год.

3 комісії.

Вчера відбув засіданє підкомітет для справ парової плавби з Америкою. П. Колішер предложив писмо, яке ему прислав член адміністраційної ради тов-а „Австро-Американа“, др. Шенкер-Ангелер, в яким є вясненє про переселенє до Бразилії. Тут розходило ся о переселенє залізничних робітників в Галичині до будови залізниць в Бразилії. „Австро-Американа“ обняла перевіз тих робітників щойно тоді, коли членови надзорної ради дотичних залізниць, гр. Ле Гон, уділено дозволу на вербованє робітників в Галичині. Рівночасно зачали ся також переговори деяких фірм в Ріо де Жанейро що до висилки поселенців. З переписки з років 1908 і 1909 виявляє ся, що в справі сего переселення був постійний контакт межі референтом міністерства внутрішніх справ а товариством. Дня 28. вересня 1910 р. вислала управа секції парової плавби в міністерстві торговлі писмо до „Австро-Американи“ в справі нового перевозу залізничних робітників до Бразилії, почім п. Коцоліш звернув увагу референтови міністерства торговлі в письмі з дня 1. жовтня 1910 р., з оглядом на поступованє залізничного товариства в Бразилії при перевозі робітників в 1908 р., щоби він був обережнішим при дальших переговорах з тим залізничним товариством. По урядовім слідстві, яке переведено на просьбу товариства, предложено міністерству торговлі много переписок, які доказують, що перевіз переселенців відбуває ся в сей спосіб, що бразилійське правительство предложило через фірми в Ріо де Жанейро товариству адреси тих родин, яким правительство заплатило переїзд, отже зі сторони „Австро-Американи“ при сего рода перевозах не було ніякої пропаганди, а розходило ся радше о поладу звичайного інтереса, при чім переїзд платили не як звичайно своїми дотичних родин, які є вже в Америці, але бразилійське правительство.

Шеф секції Рідль ствердив супроти предлоги листа Грінґута, що ані безпосередно ані посередно не обіцював ему ордеру за полішенє его в спокою. Що до письма „Австро-Американи“ бесідник дав вясненє про неприхильне становище міністерства торговлі супроти переселення до Бразилії і подав до відома, що міністерство торговлі поставило внесок в міністерстві внутрішніх справ, щоби звернено увагу дирекції поліції на вербованє переселенців. Бесідник відчитав також замітки тодішнього управителя секції плавби, Вайс-Гльона, в яким зазначено, є що неімовірийні зміст договорів, які заключило тов. „Австро-Американа“ з бразилійським правительством.

Міністер внутрішніх справ, бар. Гайнгольд, заявив, що міністерство занимало ся сего справою в р. 1908—1910 і в тих часах не видано дозволу на висилку подорожних на припорученє правительства в Бразилії. Щоби в будучній виключити всякі сумніви що до допущення подібних інтересів перевозових товариств, в новім начерку переселенного закону заборонено намову до переселення при безплатнім переїзді, або низше ціни їзди або зачеті на подорож. Міністер заявив на просьбу п. Еленбогена, щоби дав близші вясненє що до спенсированого урядника міністерства, Вайс-Гльона, що не може дати до перегляду персональних актів.

На винішнім засіданню буде бесіда про переселенчу агітацію в Галичині.

Яко знавця запрошено одного з членів нім. христ.-суспільного сторонництва, який є членом бюджетової комісії.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

На Балкані.

Сербське військо вже розпочало відворот з альбанських областей. Сербський міністер війни Божич мав заявити, що сербське військо через непогоду не буде могло в приписанім 8-деннім реченні уступити із Альбанії, а по уступ-

ленню не буде так довго розоружене, аж настане повний супокій. Коли ся заява є автентична, тоді балканським справам ще далеко до ушорядкованя.

„Daily Chronicle“ пише: Скорий послух Сербії до австро-угорського ультимату усунув те, що хвилево в відносинах між тридержавним союзом і тридержавним порозумінєм було дразливе. З сего практичного становища акція Австро-Угорщини була вельми вказана. Та й уратовано в сей спосіб житє Альбанції, які були би рішучо згинули, заким би європейський „концерт“ міг був візрати ся.

Політичний огляд.

Монархістичний рух в Португалії. Дзєвник „El Mundo“ містить телеграму, що вчера рано мав вибухнути в Португалії новий монархістичний заговор, відкритий поліцією, яка его сейчас придавила. Агітатори пробували перервати в кількох точках біля Лісбони телеграфічну і залізничну злуку. В Лісбоні уявлено поверх 100 осіб. Впрочім панує в місті і на провінції спокій.

З міста Порто надходить вість, що тамошний губернатор видав повідомленє до населення, що змаганє до ворохобні в Лісбоні сейчас придавлено і додає, що в цілій Португалії мир є забезпечений.

Урядовий звіт говорить: Мимо приготувань, роблених від давна, проба монархістичної ворохобні не удала ся. В сій ворохобні не взяв участи ні один член армії. Правительство знає всі подробиці заговору і покарає відвічальних провідників ворохобні. Деякі з арештованих займають визначні суспільні становища. Також деякі офіцери поліції і агенти прилучили ся до руху. Кількох уявлено; оден з них словив самовбийство. В цілій північній часті краю, в якій поліційні власті уявляли багато монархістів і сконфіскували оружє, дальше панує супокій.

Агенція Гаваса доносить з Мадриту: З Лісбони телеграфують, що на около 50 поліційних жовнірів, які останньої ночі йшли на скріпленє поліційної станиці на улицю Канюго Ново, напали громади ворохобників, приволочили їх до здачі і до увільнення одного поліційного вояки. Сі громади ворохобників удали ся опісля під парламент, де приволочили сторожу, зложеноу з жовнірів до здачі. Жовнірам забрано оружє і амуніцію, після чого ворохобники пішли в незвісним напрямі. Відділ жандармерії пустив ся здоганяти їх.

Губернаторів провінцій Оранже і Понтеведра які лежать над португальською границею усунуто. Мали они пособляти португальським ворохобникам. Дзєвник „Patria“ доносить, що португальським ворохобним рухом руководили два комітети: військовий і цивільний. Ворохобня мала почати ся від убивання міністрів і урядників, почім мали розпочати акцію три відділи війська. Ворохобня мала вибухнути в Порто, Прага, Евора і Віянна. Бувшого короля Мануїла хотіли ворохобники телеграфічно покликати на престол.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятиці: руско-кат.: Филипа, римо-кат.: Рафаїла. — В суботу: руско-кат.: Прова; римо-кат.: Бронислава.

— Петиції в справі підвиснення конґруї внесли до палати послів отсі деканати перемиської єпархії: комарнянський, затварницький, самбірський, старосамбірський і сокальський.

— 3 Прудентополіс пишуть нам: У нас тепер весна вже дїше. У політиці багато відгріває ролю — будучий вибір (1-о марца) президента республіки — та маніфест, що его подав до бразилійського народу князь Люїс Браґанца — претендент на бразилійський цісарський престол. Маніфест буде поміщений в „Праці“ — се цікавий апель князя до відреставрованя народом цісарського престоло. Чи діпне він свого — годі знати. Хоч монархічна партія вельми сильна у Бразилії, всеж таки „шпада“ і „карабін“ сильніші. На кольовіях

тепер поволі-поволі освоюють ся товариства. У нас в Прудентополіс освоюємо тепер „Шкільний Союз“ — вже досі освоювало ся 7 товариств на 7-ми різних ліній.

Шкіл у нас під сию пору 19 в Прудентопільській оселі. Та біда в тому, що що місяць одні повстають, воскресають, а другі падають. Чого бракує? Якоїсь інтелігентної світської католицької людини, щоб сам він займав ся агітаціями, бож нам се трудна справа. Є нас тепер 4 святих. — Еміграція не йде — спивена — (розуміє ся) Українців, бо Поляки з Росії напливають, так само Португальці і Іспанці — Італійців мало.

— 3 Українського Наукового Товариства в Києві. Дня 2. жовтня відбуло ся в клубі „Родина“ засіданє Українського Наукового Тов-а, присвячене пам'яті пок. Лесі Українки. Від кривавої засіданє, голова зборів проф. М. Грушевський, в стислій і виразній формі, нагадав присутнім про ту тяжку втрату, яку понесло українське громадянство з смертю М. Лисенка, Мих. Коцюбинського і нарешті Лесі Українки. Коли тяжко вразила нас смерть М. Лисенка і М. Коцюбинського, то ще більше тяжко відчувати нам смерть письменниці, що ще не досягла тих верхів творчости, до яких прямувала. Смерть перервала незакінчену творчість. Та й те, що залишила після себе Л. Українка, бувши глибоко національним по формі, зв'язане по своїм ідеям і мотивам з сучасним людством і збудоване на ґрунті всесвітнім — є одною з найбільш талановитих сторінок історії нашого письменства і нашого громадського життя. Лесю Українкою чи не вся ще в будучині. Високий рівень ідей в її творах був не звичайним для загалу нашого громадянства і оно в більшості не досішло ще до неї, не зрозуміло її.

Д-ка Л. Старицька-Черняхівська, приятелька покійної письменниці, знаючи її з дитинства, поділила ся з присутніми цікавими споминами про Лесю Українку, гарно змалювавши її дитячі літа, коли письменниця ще дитиною жила вже „в хмарах фантазії“, відірвана від реального життя тяжкою недугою.

Розповідаючи про те життя родинне літературне коло Старицьких, Косачів і Лисенків, в якому зросла письменниця, д. Старицька-Черняхівська поділила цікаві моменти з дальшого, вже письменницького життя Л. Українки, яке було постійною боротьбою між життям і смертю. В сій боротьбі виявилась високо благородна вдача Л. Українки, що стала понад фізичні і моральні страждання, загартувавши міць своєї великої душі в огні страждання. Горіло здоров'я, зростає, піднімає ся талан. Вже на передодні смерті письменниця все цікавилась громадським життям рідного краю, жалувала не за своїм життям, а за тим, що вістануть ся не втіленими в слово її думи, її мрії, що в творчій душі рвалися на волю, між людий.

Д-ї Ів. Степаненко подав аналіз мотивів творчости Лесі Українки. Вже з першої збірки творів письменниці — „На крилах пісень“ помітно два мотиви — громадський, високо патріотичний і особистих переживань. За першою збіркою пішли інші, слово набирало сили, більшої виразности, талант розвивав ся, лірична творчість досягла вищих ступінів; як громадянка Леся Українка почала співати славу, хвалу героїзму, громадські мотиви немов взяли гору.

Потім почала ся друга доба творчости. Громадські мотиви, виразно сформульовані, піднявшись на височінь, врешті набрали характеру всесвітніх соціально-психологічно-філософських питань, які письменниця розробляє в драматичній формі. Она пише багато творів з минулого, давнього життя чужинців, зупиняючись на тих сторінках всесвітньої історії, де національне або громадське поневолене виливалось в трагічні форми.

Д-ї А. Ніковський, в своїм рефераті „Екзотичність сюжетів і драматизм творів Лесі Українки“, зупинив ся на питанні, чому письменниця брала чужі сюжети для своїх творів, хоч сим, очевидно, не могла сприяти популярності їх, а також дав аналіз тої методи, якою користувалась Леся Українка, розроблюючи свої драматичні сюжети. Зазначивши, що через свою недугу Леся Українка ще з дитинства жила переважно внутрішнім життям, в сфері ідей, д. Ніковський вбачає в сьому той імпульс, що звернувши письменницю до світових, блекаючих сюжетів, де вже в готових схемах і де побут, етнографія відіграють меншу роль.

Нарешті зацікавлене чужим життям має

цілком природне психологічне поясненє. В драматизації своїх сюжетів Л. Українка користує ся здебільшого методом, на перший погляд непомітним, але тим глибшим ріжницю, що й приводять до боротьби, до драми. Де зовнішнє життя немов би зрівняло все і всіх, де здає ся вже зовсім нема місця трагічним переживанням, там як раз і починає ся в Лесі Українці драматизм.

(„Рада“).

П. К.—ко.

— Спенсіоноване священика. Про звісного русофільського агітатора, на жаль, на становищі католицького священика, о. Андрія Яворського, пароха Борусова, ми вже писали. Вивіз він кількох хлопців з села до Росії до Яблонського монастиря, але хлопці зимою втекли звідтам в великій нужді, нарікаючи на о. Яворського, що проти їх волі хотів зробити з них оруддя право- і цареслав'я. Се дало привід до жалоб і наслідком основного слідства мітрополіта консисторія усунула о. Яворського від парохіяльних обов'язків. Як звісно, син о. Яворського Юліан є гімназ. професором в Києві і перевіз масу наших рукописів і цінних старинностей до російських бібліотек і музеїв.

— Для кого освоює ся польські приватні гімназії? На се дав нам клясичний примір приватна польська гімназія в Гусятині з кінцем 1911/12, а з початком 1912/13 року було в сій гімназії після віроісповіданя 38% римокат., 4% греко-кат., а 55% мейсеєвого віроісповідання. Після народности було 39% Поляків, 3% Русинів, а 55% Німців!!! Далше: з 13 приватних польських гімназій східної Галичини, має 4 гімназії від 43%—47% жидів, 4 другі гімназії від 50%—58% жидів, а 5 гімназій від 61%—68%!!! жидів.

До того в сих приватних гімназіях є 3 класи, в яких є менше, ніж 10 учеників, 21 клас понад 20 учеників, 34 класи понад 30 учеників, а лише 3 класи понад 50 учеників.

Отже: приватні польські гімназії є фікційно польськими, а в дійсності жидівськими, чи німецькими, бо таку народність подає богато жидиків. Се свідчать також, на яких підставах стоїть Польща в східній Галичині. А треба ще знати, що всі приватні польські гімназії мали право прилюдности!

— Сади цвітуть! Дивний є сей рік. Літо було холодне і мокре, а осінь, щоби не наврочити, є доволі гарна і тепла. В деяких сторонах Галичини, як прим. в Равчці — про що ми згадували — зачали в друге цвісти сади. Нині дістала наша редакція свіжої галузки з цвітом яблуні з Глубічка великого в Тернопільщині. Справді се диво природи — як зазначає в дописці пов. власник цвітучої в жовтні яблуні. Най Господь благословить його садову в 1914. році, бо з сегорічного цвіту певно овочів не буде.

— Вибірний катастроф. Львівське статистичне бюро приступає до заложення катастрофи виборців. В тій цілі видала поліція оголошенє, в яким зміняє дотеперішні мейдункові приписи для мужчин, що мешкають у Львові. Кожний власник реальности буде обов'язаний, почавши від дня 1. листопада с. р. виставити окрему мейдункову карту. На основі тих карт уложити львівський магістрат постійний катастроф виборців.

— Повітове віче в Стрию. Дня 9. с. м. відбуло ся в „Народнім Домі“ в Стрию повітове віче в справі обговорення пекущих повітових справ. Участь взяли відпоручники всіх громад і много місцевої і замісцевий інтелігенції, а крім сего послали др. Е. Петрушевич і радник Лев Левицький. Справу ратункової акції реферував о. Остап Нижанковський. Опісля виступив др. Калитовський реферат про теперішній стан соймової виборчої раформи і поставив резолюції згідні з резолюціями, які ухвалюють на вічах у всім краю. По сьім вивязала ся вельми жива розправа над обома рефератами. В розправі забирали голос також оба послы. По дискусії прийняли вічевики предложені резолюції.

— Смерть в огні. Оноді вночі вибух огня в домі Миколи і Івана Романюків в Торговиці, томиадкого повіта і переїс ся небаком на сусідні доми Стефана Кирчія і Павла Дутчака, причім зовсім їх знищив. Шкода виносить 3.290 К і була лише в часті обезпечена. В огні згинула Марія Романюк, жінка Івана, яка вбігла до хати, щоби ратувати річ, але її огонь так обняв, що ніхто не міг приступити, щоби її вратувати. Спалене на вуголі Романюкової найдено щойно тоді, коли погашено огонь.

— На кару смерті засуджено на вчорашній судовій розправі у Львові Марка Сьвітлика,

який дня 25. червня закрив ся до хати пах-тяря Давида Подгореца і убив его в жорстокий спосіб ізза маленької суми гроша. Двох его співників: Кавецкого і Зеленуха суд присяжних увільнив, але прокуратор заложив протест проти сего вироку і обох відповаджено знова до тюрми. Душу влочинця, а радше якогось потвора Сьвітлика найкрасше відмалював оден епізод із слідства. Судия запитав его, чи жалувє, що допустив ся убийства. „Жалувати, то не жалую — відповів Сьвітлик — я лише лихий, що було так мало грошей“.

— Справа міщанського банку в Станіславові. Недавно увільнено за кавцією 50.000 К Романа Хлебовського, предсідника надзорної ради міщанського банку, який є від серпня в слідчій вязниці, як обжалований о співучаст в мальверзаціях, поповнених на шкоду сего банку. Директор банку, Горошкевич, находит ся ще у вязниці.

— Норі обжалованя проти Тисси і Лукача. Угорські опозиційні дивізиони виступають тепер з новим обжалованєм кабінету Тисси і Лукача і твердять, що они оба вимусили на патріярхови сербської церкви на Угорщині, Луцці Богдановичеві 600.000 К з церковного майна, а коли Богдановичеві грозила опісля турсениця і відвічальність за ті гроші (бо він є відвічальний супроти т. зв. автономічного сойма сербської церкви), тоді угорське правительство хотіло ему помочі і в сей спосіб довело его до божевілі і самоубийства. Далше твердять сї дивізиони, що кожний день приносить тепер нові надужитя і нове болото в правительстві внаборі.

— Казав дзвонити в не свій час. Парох з Cobroy la-Roche в Альзациї о. Ліндер устроїв собі, як оповідають альзакці часописи, телеграф без дроту і при его помочі довідувався, коли на вежі Айфля єсть 12. година і тоді казав дзвонити на Angelus Domini. А що в Німеччині єсть в тім часі инша година і по инших церквах сї місцевини дзвонили на Angelus Domini в инший час, то жандармам видало ся дзвоненє в инший час в церкві о. Ліндера підозрілим і тому зачали слідити за его причиною. По якійсь часі удало ся викрити телеграф, якого без позволення властей військових не вільно закладати. О. Ліндера потягнуто проте до одвічальности і засуджено его за недозволенє построве телеграфу без дроту і за се, що казав дзвонити в не свій час, на 6 марок гривни.

— Хто марнує неужити, замість зложити на У. П. Т., марнує загальне добро.

— Чому ми мали холодне літо? Сегорічний холод в літі лучать учені з вибуху вулькану Катмай на Аляшці в червні 1912 року. Сїй вулкан кинув тоді масу дрібного попелу, котрий міг підняти ся в гору і поширити ся по горішних верствах воздуха. Такий попіл наслідком своєї невзначної ваги може удержати ся в воздуху кілька літ і становити заслон, зменшуючи значно доступ до землі лучів сонця. Стверджено, що починаючи з кінця червня 1912 року інтензивність інсоляції то є сили лучів сонця зменшила ся в Европі значно, а теплота спала. Рівночасно замінено, що блакит неба не був так глибокий як звичайно, небо мало переважно молочної відтінку. Се явище тривало і в сьім році і хоч сила тепла росла від сьчня, то однак вважали мали ми значну недостачу в порівнянню з нормальною одержуваною від сонця кількостію тепла. На попере сї гіпотези приводять подібні відносини дуже холодних років 1857 і 1888, попереджені також величезними вулканічними вибухами, які були получені з викидуванєм величезних мас попелу на нечужу висоту. Виясненє дуже цікаве, але чи правдиве?

— Страшний случай. З Коломиї доносять: Видном страшного случая була оноді ул. Собіської. Від залізничного двірця через рынок звичайним шляхом Іван міщаний поїзд льокальної залізнички до Вербіжа. Шлях іде улицею Собіської побіч школи деревляного промислу. Саме до тої школи йшла рано молодіж на науку, а один з хлопців, кільканай-дцятьлітній Зайговський, з пустоти скочив на степені воза, щоби перевезти ся до школи. Недалеко школи хотів зіскокати із степеня, але скатуючи зачепив ногою о вистаючу дошку, чим ослабив силу скоку і впав хребтом на каміне, полишаючи одну ногу під колесом поїзда. Роздав ся короткий, страшний крик. Коли поїзд переїхав, виявило ся, що колесо воза здавило Зайговському ногу біля кістки, розломивши її цілком. Омлівшому удлив

духовну потіху о. Піліп, а по сьім перевезено раненого хлопця фіакром до шпиталю, де відтять ему ногу.

— Сьвітлина з помочію сьвітла зьвізд. Французький астроном Туше, який вже давніше робив сьвітлинні ріжних предметів з помочію лучів сьвітла Венери і Юпітера, відсьвітлив також недавно з помочію лучів Сирия брилянтову шпильку і то з дуже успішним вислідом. Сьвітло сєї зьвізди, віддалене о 93 тріліони кілометрів від землі, потребує 9 літ і 9 місяців, щоби дійти до землі, удало ся ему зібрати при помочі великої сочки на шпильці і придержати 65 секунд. Сьвітлина виказала прегарний образ зьвізди, а серед неї виразну тінь шпильки.

— Викад американського професора на віденським університеті. Вчєра виголосив американський професор Фулerton з Нового Йорка в авлі віденського університета свій вступний відчит. Фулerton прибув до Відня, щоби взяти участь в інституцій виміни професорських сил. На его викад прибуло много публики, представники товариств і много професорів. В заступстві міністра просьвіти, д. ра Гуссарка який був занятий в державній раді, заступав шеф секції др. Цьвікліньський.

— Обирає картярку. Щоби хто не думав, що картярки і ворожбитки є лиш у нас. Суть они також в таким малозабобоннім місті як Париж. До одної такої картярки-ворожбитки в улиці Montiboenfs 37, зайшов якийсь ніби за порадою. Але, коли картярка забрала ся до викладаня карт, щоби ему виворожити з їх укладу будучність, він зірвав їй нашийник, зв'язав її, аби не могла ему перешкаждати в его дальшій роботі, забрав їй ще на 2.000 франків біжутері і 100 франковий банкнот і вийшов спокійно з хати, певний, що пані Angèle (так називала ся ворожка) не буде его переслідувати.

Не можна похвалити вправді поступку клієнта пані Анжелі, а прецінь як би кождо ворожку стрінула така кара, то тільки тоді ворожбитство щезло би.

— Фатальна судьба. Довгі роки грав зеліничий слуга В. Панков на прускій льотерії чверткою льосу все на те саме число. А що льос его доси ніколи не вийшов, зажартував раз перед жінкою, що певно льоса з таким числом зовсім нема. Жінка взяла жарт за правду і без відомости мужа заміняла сєй льос на инший. Небаком вийшов сєй льос на суму 20.000 марок; коли Панков приніс сю радісну вістку жінці, она зімліла, а прийшовши до себе попала в меланхолію, опісля покинула дім і більше не повернула. Родина здогадує ся, що она втопила ся.

— Льоальні піддані. Сьмішний случай лучив ся біля Красного села коло Петербурга. Земський начальник, скликавши громадську раду мав цілий виклад до селян про значіне воздушної флотії для держави і просив, щоби селяни, хто що може, жертвували на сю ціль. Селяни в увагоу вислухали викладу і приступили до обговорення справи. Народа тривала цілу годину, а після того громадська рада вислала відпоручництво до земського начальника. „Ваше благородіє — говорили відпоручники — громадська рада рішила просити о ласку. Просимо, щоби замість грошей позволено нам відсидіти в арешті кождий після можности“. Довго мусів пояснювати їм земський начальник, що гроші на воздушну флотію збирає правительство не для покарання селян.

— Переписка редакції. Вл. О. Р. К. в Пруд. Запевняємо Вас, що допис, згадана у Вашім письмі, зовсім не мала наміру злегковажити Вашої щирої праці і Ваших ревних змагань. З усього, що коли небуло було печатане в нашій часописі про тутешні і тамішні відносини, могли Ви впевнитись, що ми високо цінимо Ваші і Ваших помічників ревну і щирую працю і відносимо ся з найбільшим признанєм до Ваших змагань. Жаль висловлений у Вашім письмі хіба опертій на непорозумінню. Поручаємо ся і в будучині Вашій пам'яті.

Оповіді.

— Дирекция укр. прив. гімназій з правом прилюдности в Копичинцях складає сьом щирую подяку Високоповажаній Добродійній Докторській Сафіяновій за дуже цінну збірку оказів дарованих до природописного габінету гімназії. — Олег Целевич.

— Краєва Рада шкільна іменувала учителями(-льками) 2-клас. шкіл: Корн. Головкевичівну в Чанах, Мар. Гелову в Баличах, подорожних, Франц. Йоганову в Сваричеві, Мар

Григорцеву в Мишині і Ів. Свищука в Микучині; 1-класових шкіл: Ів. Стрілецького в Любіні малім, Мик. Касарабу в Тарнаві, Йос. Недавецького в Зарудечку, Ів. Кочержука в Турі малій і Ів. Борковського в Карновицях; перенесла: Кар. Бродовську, учит. жін. 6-клас. шк. в Кутах, на рівнор. пос. до 6 клас. жін. шк. в Мостисках, Бол. Візімського, учит. 5-кл. шк. в Клепарові, на рівнор. пос. в Яслі, Каз. Бабліха, управ. 4-кл. міш. шк. в Волянці, на рівнор. пос. до муж. 4-клас. шк. в Волянці, Йос. Гібу учит. муж. 4-клас. шк. ім. Собіського в Стрию, на рівнор. пос. до муж. 4-клас. шк. ім. Длугоша в Стрию, Волод. Чубатого, управ. і Кат. Чубату, учит. 2-клас. шк. в Вікнянах, на рівнор. посади до 2-клас. шк. в Хмелюках, Ів. Стрілецького, учит. 1-кл. шк. в Любіні малім, на рівнор. пос. до шк. в Косівці, Конст. Голковську, учит. 1-клас. шк. в Косівці, на рівнор. пос. до шк. в Любіні малім, Ванду Гачевську, учит. 1 клас. шк. в Хоросниці, на рівнор. пос. до шк. в Червоногороді і Стан. Скульську, учит. 1-клас. шк. в Борхові, до 2-кл. шк. в Старім Селі.

Кравча рада шкільна зачислила книжку п. з.: „Др. Адриан Копилянський. Оповідання в історії австрійсько-угорської держави. Коломня 1914. Галицька накладня Якова Оренштайна“ — до книжок дозволених до ужитку в середніх школах. Ціна опрацьованого примірника 2 К 40 с.

— На рідні школи У. П. Т. в вересні і жовтні зложили Вл.: о. Д. Бодревич, Порохник 1 К; Ст. Чапельський, Чортків 1 К; Василь Бридігер, Львів 1 К; Кружок У. П. Т., Заліщики 5 К; Микола Матвійчук, Горішнє за календар 50 сот.; Т. Богданович, Львів 20 К; К. Малицька, Львів 2 К; Михайло Вахнюк, Перехресте 50 сот. за календар; М. Палішків, Самбір 2 К; Едмунд Базилевич, Цішанів 2 К 50 сот.; М. Антірив, Улянів 1 К; Іван Никифоров, Горішнє за календар 1 К; Анна Прокопівна, Львів 1 К; о. Симеон Кульчицький, Воцанці 20 К; М. Левинська, Потурі 3 К 10 сот.; А. Пеленський, Устрики 3 К; Василь Бридігер, Львів 1 К; Семен Гошеватюк, Вадовичівська 5 К 80 сот.; о. В. Лаврецький, Варяж 1 К; Лемківський Банк, Новий Санч 4 К 25 сот.; Демків Коренець 2 К.

— Головиний рапорт (Hauptrapport) хорунжих, кадетів і аспірантів на кадетів припасної резерви, відбуде ся у Львові дня 6. листопада с. р., а додатковий рапорт дня 17. листопада, о 9. год. перед полуднем в доповнюючій команді у Львові, при ул. Городецькій ч. 8.

— Телефонічні розмови з Букарештом. Онові відбуті пробні розмови жежи Львовом а Краковом з одної а Букарештом а другої сторони. Пробі випали дуже добре. В наслідок сего у поважнено осередні телефонічні власті у Львові і Кракові приймають зголошення на розмови з Букарештом за приписаною оплатою. Она виносить за 3-хвилинну звичайну розмову межи Львовом а Букарештом 4 К 50 с., а межи Краковом а Букарештом 5 К 50 с.

Наука, умілість і письменство.

— Ілюстрована Україна ч. 19. і 20. Зміст: Гр. Чупривка: Самовлада. — Микола Вороний: Вистава картин українських художників у Києві, (5 ілюстрацій). — В. П.: Когось шукаю (вірш). — О. Грицай: М. Філянський. — Похорон Лесі Українки (ілюстрація). — І. Не-чуй-Левицький між народними учителями. — Олена Журлива: Сажу й нудьгу... (вірш). — Мінта (оповідане). — Христя Алчевська: З рідних сторін Грінченка (4 ілюстр.). — З подорожі на могилу Шевченка (ілюстрація). — Др. Осип Назарук: Гадки а дороги. — Й. Ф. Кастеллі (вірш). — Сокильське і січове свята в Олеську (6 ілюстр.). — В. Джекобе: Голова родини (оповідане). — В. Різниченко: Ву-тинський музей (1 ілюстр.). — П. К.: Курс вищої освіти в Канаді (3 ілюстр.). — Іван Чепига: З психології письма (графологія). — А.: Народні товариства в Теремі (4 ілюстрації). — Бібліографія. — Нові книжки і видання. — Др. Василь Маковський: Співняи з подорожі по Середземнім морю (5 ілюстр.). — Герберт Уельс: Машина часу (повість, конець). — В. Гіго: Десять третій рік (повість). — Оголошення. — Адрес редакції: Львів ул. Руска ч. 18.

Надіслане.

(За сю рубрику Редакція не відповідає).

Красвий адвокат Др. Михайло Волошин

у Львові ул. Шашкевича 2
(бічна Котляревського, ріг Сикетускої і Льва
Савіги проти Жандармерії).

Год. урядові від 9—12. рано і від 4—6. веч.

Телеграми

в дня 23. жовтня.

Відень (ТКБ). Цісар виїхав пині рано до Конопішт.

Відень. Палата послів вибрала нині пос. Мальфатіого містопредсідником на місце уступившого п. Конячого. Потім по дальшій розправі над самоходовим податком ухвалено предлогу в другім читанню згідно з внеском референта. З черги приступлено до дискусії над податком від тоталізатора.

Відень (ТКБ). Вчора явила ся в управителя міністерства скарбу Енгль депутация державних урядників. П. Енгль заявив, що правительство стремить до сего, щоби службову прагматику як найскорше предложити до цісарского потвердження і то з діланем за кона взад від вересня, розуміє ся, коли потрібні до сего услівя будуть дані ще в сім році. Сотворене тих необхідних условин зави- сить від палат, іменно від сего, чи на вида- ток 30 міл., який нормальню поцтаряє ся, най- де ся безуслівно конечне покритє при помочи предлог, над якими вже подрбно раджено і що до яких справа стоїть ясно, бо сторон- нництва вже порозуміли ся.

Відень (ТКБ). Вчора в полудне відбула ся в архієпископській палаті промоция відень- ского архієпископа о. Піфля на почесного до- ктора Богословя. Серед гостей був міністер просьвити, др. Гуссарек.

Відень (ТКБ). Вчора в полудне була де- путация почтовых товариств в Австрії у про- відників всіх сторонництва з просьбою о по- ліпшенє платні і управильненє службових від- носин. Описля явила ся депутация також у предсідника кабінета, гр. Штіргка.

Давсон (Б. Вольфа). В ковальні угля „Гіршляхт“ наступив вибух гавів. 200 робіт- ників засипаних.

Бігород. Сербя відобрали насильно ма- лий болгарский форт на давній болгарско- турецькій границі.

Відень (ТКБ). Цісар помилював засудже- ного на кару смерти через повішенє убійника п. Шумаєра, Павла Кунчака, а найвищий трибунал визначив єму 20 літ в'язниці.

Господарські промислові і торговельні вісти.

Комунікат Красового Союза для збуту ху- доби а торгу на рогагу худобу у Відні, дня 20. жовтня 1913.

На торг вігнано: Худоби тучної 2.845 штук, в тім 2.315 волів і 948 бугаїв; худоби худі 1.415 штук, в тім 643 коров і 353 буй- волів; разом 4.260 штук.

Плачено за 100 кг. живої ваги в коронах: за воли німецькі „Пріма“ 105—114, середні 92—104, гірші 84—90, за воли угорські, сиві „Пріма“ 95—105, середні 88—96, гірші 76—86, за воли угорські красі „Пріма“ 104—118, се- редні 92—102, гірші 80—90, за галицькі „Прі- ма“ 000—000, середні 104—110, гірші 80 до 92 К.

За бугаї „Пріма“ 92—98, середні і гір- ші 78—90, за корови „Пріма“ 92—100, середні і гірші 68—88, за телиці „Пріма“ 86—100, се- редні і гірші 74—84, за буйволи „Пріма“ 56 до 66, середні і гірші 45—54, за габлі „Прі- ма“ 44—72 К.

Тенденция: Сеготижневий згін був су- проти попереднього о 32 штуки слабший. Торг на бугаї розвивав ся трохи живійше і плаче- но їх о 2—4 К більше; габлі плачено по до- брій ціні вотованій попереднього торгу. Торг на худобу тучну був менше живий і плачено за „Пріма“ і середні сорти ціни вотовані по- переднього разу, як також по тій ціні плачено добрі корови. Гірші корови і буйволи можна було продати ледви по найслабшій ціні вото- ваній попереднього торгу.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“

у Львові, ул. Руска. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обез- печень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюване кре- диту своїм членам різнякам обезпеча- ним в „Дністрі“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 4%, без по- тручення рентного податку.

Вкладки приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах, від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Шадниці 35.527.

Жирове Конто в австро-угор банку

Шадничі вкладки К 3,683.428—

Власний масток К 474.302—

Удільні позички К 4,494.957—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем

Біошура:

Йосиф II. чи Ян Казимир?

(з нагоди в ітковання мнимої 250-літньої річниці естевання Львівського Університету).
можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Рух зеліничих поїдів

обовязуючий з днем 1. мая 1913 Р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркненням чисел минутних.

Приїзд до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 22³⁵, 54², 6:22⁰, 7:25, 8:45, 9:55, 1:10*, 1:25, 2:20\$, 5:30, 7:11\$, 8:25, 9:40

*) а Тарнова. §) від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

†) а Городка яг. від 1/6 до 30/9 вкл. щоденно. о) З Мостиск.

З Підволочиск: 7:15, 11:25, 14:25\$, 21¹. 5:25, 10:30, 10:48†

†) З Красного. §) Від 15/5 до 30/9 вкл. щоденно.

З Черновців: 12:07, 5:23*, 5:43*, 7:40, 10:28†, 1:45, 5:35, 6:31, 9:25

*) З Станіслава. †) З Коломи. †) З Хо- дорова в кожний день по неділі і свята.

Зі Стрия: 7:20, 9:40, 11:40, 1:20, 11 10:42\$, §) Від 15/6 до 8/9 включно лишень в неділі і римо-кат. свята

Зі Самбора: 7:45, 9:55, 1:48, 8:30.

Зі Сокаля: 7:05, 1:00, 7:38.

З Яворова: 8:04, 4:20.

З Підгаєць: 11:20, 10:20.

Зі Стоянова: 9:50, 6:30.

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 6:56, 11:05, 1:33*, 1:58, 5:06, 10:12, 10:31†

†) З Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

З Підгаєць: 7:26*, 10:49, 10:11, 12:00\$

*) а Винник. §) а Винник лиш в суботу.

Зі Стоянова: 9:31, 6:11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7:08*, 10:31, 3:03* 9:41, 11:43\$.

*) З Винник. §) З Винник в суботу.

Локальні поїзди.

на головний дворець:

З Брухович: щоденно 6:55

щоденно: від 1/5 до 30/9 7:26

від 1/6 до 31/8 8:37, 11:00, 3:41, 5:15, 9:30.

в неділі і римо-кат. свята: від 1/5 до 31/5 3:41, 9:30.

від 1/6 до 31/8 1:54.

З Янова: щодня: від 16/5 до 15/9 9:11, від 1/6 до 31/8 1:25

в неділі римо-кат. свята: від 11/5 до 31/8 10:10.

З Любін: в неділі і римо-кат. свята від 11/5 до 8/9 9:00.

З Винник: лиш в суботу 12:16.

Хрестини

оповіданє О. Степановича

(псевдонім одного звисного і дуже та- лановитого письменника) —

появило ся відбиткою з „Руслана“ накладом Христ.-сусп. Союза і є до набути:

в книгарні тов ім. Шевченка

Львів, Ринок 10

по ціні 30 сотиків (з почтовою перес. 35 сот.)

Поручати сего оповідання, основа- ного на ідейній почві польско-руської борби о душі, не потребуємо. Читачі „Руслана“ в листах висловлювали по- дяку редакції за придбанє сего опо- відання і домагали ся відбитки єго в цілі поширеня в широких верствах нашого народу, особливе в тих околи- цях і тих кругах, де наш нарід живе помішаний з польским народом, пере- плітаючись родинними звязами і де польске духовенство, яке в нинішніх часах тісніше, ніж коли іноді стоїть під моральним впливом всепольскої, екстермінаційної політики супроти Ру- синів, хитро перетягає рускі душі в польский національний табор. Тип ха- рактерного, тактовного, але рішучого судії Володислава Данкевича з „Хре- стин“ промовить красне до неодиної заколибаної душі, як сотки агітацій- них промов — тому кладемо на серце нашим діячам заосмотритись в се- дешеве оповіданє і поширати єго в ши- роких кругах.

Приїзд зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12:35, 3:35, 8:25, 8:32, 1:26†, 2:05\$

2:45, 3:40*, 5:50, 7:00, 7:30, 11:10

*) До Рашева. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно. †) До Городка яг.

До Підволочиск: 6:08, 10:40, 2:00, 2:45\$, 2:55† 8:40, 11:15

†) До Красного. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

До Черновців: 2:45, 6:10, 9:10, 10:03, 2:30, 3:12*, 5:52†, 7:50, 11:00

*) До Станіслава. †) До Коломи

До Ходорова в кожний день перед неділю і святами.

До Стрия: 7:25, 11:02\$, 1:50, 6:50, 8:15, 11:25

§) Від 15/6 до 8/9 вкл. лиш в не- ділі і римо кат. свята.

До Самбора: 6:52, 9:05, 3:50, 10:56

До Сокаля: 7:50, 2:35, 7:50, 11:35*.

*) До Рави рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8:40, 6:31

До Підгаєць: 5:55, 4:53.

До Стоянова: 8:05, 6:00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6:23, 11:00, 2:14, 2:58*, 3:12†, 9:02, 11:33.

†) До Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щодня.

До Підгаєць: 6:09, 1:34*, 5:15, 10:40\$.

*) лиш до Винник. §) До Винник лиш в суботу.

До Стоянова: 8:22, 6:17.

на дворець „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6:28, 1:53*, 5:36, 7:45*, 10:59\$.

*) Лаше до Винник. §) До Винник лиш в суботу.

з головного двірця:

До Брухович: щодня: 6:00

щоденно: від 1/5 до 30/9 4:21.

від 1/6 до 31/8 7:24, 10:05

2:25, 6:15, 8:35

в неділі і римо-кат. свята: від 1/5 до 31/5 2:25, 8:35

від 1/6 до 31/8 12:47.

До Янова: щоденно: від 16/5 до 15/9 3:03, від 1/6 до 31/8 10:15.

в неділі і римо-кат. свята: від 11/5 до 31/8 1:11.

До Любін: в неділі і римо-кат. свята від 11/5 до 8/9 2:25